

حفاظت از زمین
برای تأمین امنیت غذایی

رئیس سازمان امور اراضی کشور گفت: طی دو ماه گذشته حدود ۱۰ هزار مورد تغییر کاربری غیرمجاز در اراضی کشاورزی سراسر کشور شناسایی شد که با تلاش همکاران یگان حفاظت نزدیک به ۸ هزار مورد آن تعیین تکلیف شده است.

به گزارش ایرنا از سازمان امور اراضی کشور، داور نامدار در نشست بررسی عملکرد یگان حفاظت اراضی موضوع آموزش و فرهنگ‌سازی در زمینه حفاظت از اراضی کشاورزی را بسیار حائز اهمیت برشمرد و افزود: اجرای اقدامات پیشگیرانه و پیش‌دستانه در زمینه حفاظت از اراضی کشاورزی موضوعی بسیار مهم است، همه اتفاقات از باورهای ما شکل می‌گیرد، به همین دلیل نیاز است برای حفظ منابع پایه کشور در آینده و اکنون به فکر باشیم و نسل جدید را با اهمیت منابع طبیعی، محیط زیست، آب، خاک و زمین‌های کشاورزی آشنا کنیم.

رئیس سازمان امور اراضی کشور اظهار کرد: فلسفه تشکیل یگان حفاظت، حفظ کاربری اراضی زراعی و باغی بوده است و بسا توجه به محدودیت میسران، نوع و کیفیت اراضی کشاورزی لازم است با تمام توان از این اراضی محافظت کنیم.

نامدار اضافه کرد: حدود ۱۸.۵ میلیون هکتار زمین کشاورزی در کشور وجود دارد و کمتر از یک‌سوم این میزان زمین کشاورزی دارای منابع آب مطمئن و حاصلخیزی مناسب است؛ این نشانگر اهمیت حفاظت از اراضی کشاورزی موجود است.

رئیس سازمان امور اراضی کشور ادامه داد: لازم است هماهنگی و هم‌افزایی بین روسای سازمان جهاد کشاورزی، مدیران امور اراضی و فرماندهان یگان حفاظت اراضی در سراسر کشور وجود داشته باشد.

وی تصریح کرد: یگان حفاظت با زوری اجرایی و انتظامی سازمان امور اراضی کشور است و لازم است وحدت فرماندهی در زمینه نیروی انسانی، خودرو و امکانات در این حوزه وجود داشته باشد؛ ضمن اینکه با جدیت به دنبال تقویت ساختار یگان هستیم.

این مقام مسئول افزود: صرف شناسایی تغییر کاربری‌های غیرمجاز رافع مسئولیت نیست و باید پیگیری‌های لازم انجام شود تا پرونده‌های تشکیل شده به سرانجام برسد، همچنین اجرای احکام معوق نیز تسریع شود.

وی با اعلام رضایت از اجرای طرح حفظ کاربری اراضی کشاورزی (حکاک) گفت: گشت‌های مشترک با یگان‌های حفاظت دستگاه‌های دولتی بسیار مهم است و می‌تواند اقتدار یگان حفاظت را به متخلفان نشان دهد. نامدار تصریح کرد: آموزش‌های حقوقی و قضایی برای کارشناسان مدیریت‌های امور اراضی، فرماندهان، افسران و کارکنان یگان حفاظت اراضی سراسر کشور در نظر گرفته شود.

رئیس سازمان امور اراضی کشور خواستار تذکر و برخورد با پنگاه‌های مشاوار املاک متخلف در حوزه تغییر کاربری اراضی کشاورزی و ترویج قانون و قانونمرداری از طریق اهل‌بیکشن‌های موجود شد.

علی گیان، معاون حفظ کاربری و یکپارچگی اراضی نیز در این نشست گفت: حفاظت از زمین‌های کشاورزی که تأمین‌کننده امنیت غذایی کشور است، از مهم‌ترین وظایف سازمان امور اراضی است و باید تلاش کنیم با تأمین امنیت غذایی، کشور را از بیگانگان بی‌نیاز کنیم.

وی افزود: در گشت‌های حفاظت اراضی باید تمرکز ویژه‌ای بر مناطق حساس و اراضی درجه یک و دو داشت و تلاش شود تا در مراحل اولیه ایجاد تغییر کاربری از آن جلوگیری کرد.

این مسئول ادامه داد: انجام اقدامات پیشگیرانه، فرهنگ‌سازی حفاظت از اراضی کشاورزی و افزایش آگاهی جامعه نسبت به اهمیت زمین‌های کشاورزی بسیار حائز اهمیت است و فرماندهان یگان حفاظت باید در این زمینه تمام توان خود را به کار گیرند.

کیان اضافه کرد: تقویت ساختار یگان حفاظت اراضی موجب خدمت‌رسانی بهتر یگان می‌شود و در تلاش هستیم تا این امر حاصل شود.

اسماعیل افشاری اقدم، فرمانده یگان حفاظت سازمان امور اراضی کشور نیز ضمن ارائه گزارشی از عملکرد یگان در ۲ ماهه ابتدایی امسال گفت: ۹ هزار و ۸۸۱ مورد تغییر کاربری غیرمجاز در اراضی کشاورزی سراسر کشور شناسایی شده است.

وی افزود: با تلاش همه همکاران در این مدت ۴۰۱ مورد تبصره یک و سه هزار و ۴۴۱ مورد تبصره دو ماده ۱۰ قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها انجام شده است. در این بازه زمانی ۶۷ مورد از احکام اجرا شده است و سه هزار و ۹۴۹ مورد خبر و گزارش تغییر کاربری نیز دریافت شده است. از این تعداد خبر دریافتی هزار و ۱۹۶ مورد خبر و گزارش بررسی شده است.

فرمانده یگان حفاظت اراضی اظهار کرد: در دو ماهه ابتدایی سال ۶۵۱ نشست با دهیاران، ۵۴۹ نشست با کشاورزان و ۲۰۰ نشست با نهادهای حاکمیتی در سراسر برگزار شده است. در ۹۶ مورد نیز با هماهنگی با دستگاه قضایی با پنگاه‌های املاک متخلف برخورد شده است و ۴۴۶ مورد گشت تلفیقی با سایر یگان‌ها در کشور انجام شده است.

گروه کشاورزی
editor@smtnews.ir

تنها در شرایط جمعی و طبق دستورالعمل مصوب شورای عالی جنگل عنوان کرد.

وی درباره اینکه برداشت درختان شکسته و افتاده‌ها به‌تنهایی صرفه اقتصادی ندارد گفت: هدف اصلی درآمذایی صرف نیست، بلکه تأمین مالی بخشی از هزینه‌های عملیات حفاظتی و پرورشی است که در صورت تأمین نشدن، بودجه دولتی توان پوشش آن را ندارد. ضمناً در فاز نخست، تکیه بر زراعت چوب و تفرج‌گاه‌ها به‌عنوان موتور محرک اقتصادی دیده شده است.

استاد گروه جنگلداری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، برای موفقیت پایدار طرح جنگلداری نوین بر چند اصل کلیدی از جمله تهیه طرح‌های تفصیلی برای همه حوزه‌های آبخیز، طراحی و استقرار نظام پایش و گزارش‌دهی شفاف، افق‌افکار عمومی و پیوست رسانه‌ای، مشارکت واقعی جوامع محلی و منتفع شدن آنان، نظارت مستقل علمی و بهره‌گیری از مجریان بومی، متخصص و حرفه‌ای با تضمین بازگشت سرمایه به منطقه تأکید کرد و گفت: برای تهیه طرح جنگلداری نوین نباید صرفاً به ۲۸ حوزه اکتفا شود و براساس تکلیف قانونی، تهیه برنامه‌های بلندمدت مدیریت پایدار برای همه سری‌های جنگلی شمال، با بهره‌گیری از توان علمی دانشگاه‌ها و شرکت‌های مشاور ذی‌صلاح، در اولویت قرار گیرد. جورغلامی درباره طراحی و استقرار نظام پایش و گزارش‌دهی شفاف، افزود: باید یک سامانه یکپارچه پایش ماهواره‌ای و میدانی برای رصد مستمر وضعیت جنگل و گزارش‌دهی به سیاست‌گذاران و افکار عمومی ایجاد شود تا مسیر اجرا و هزینه‌کرد منابع کاملاً شفاف انجام شود.

وی درباره افق‌افکار عمومی و پیوست رسانه‌ای، اظهار کرد: پیش‌نیاز اجرای موفق، همراهی جوامع محلی و مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد است؛ بنابراین ضروری است که ابعاد حفاظتی و غیرتجاری طرح به‌طور شفاف برای رسانه‌ها، تشکل‌ها و جوامع محلی تبیین شود تا هرگونه شائبه «بازگشت بهره‌برداری چوبی» زوده شود.

رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران درباره مشارکت واقعی جوامع محلی و منتفع شدن آنها، گفت: اگر عایدات حاصل از اجرای طرح از جمله حفاظت، گردشگری پایدار و محصولات فرعی به ساکنان بومی برسد، آنها به بهترین حافظان جنگل تبدیل خواهند شد. وی گفت: نظارت دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی بر حسن اجرای طرح در کنار نظارت معاونت امور جنگل سازمان، می‌تواند اعتماد عمومی را جلب کرده و از بروز هرگونه انحراف جلوگیری کند.

این استاد دانشگاه تهران تصریح کرد: اجرای کوتاه‌های طرح جنگلداری نوین در ۲۸ حوزه آبخیز باید صرفاً به مجریانی بومی و متخصص از همان منطقه واگذار شود که علاوه بر برخورداری از صلاحیت‌های علمی و تخصصی جنگلداری، اهلیت حرفه‌ای و سوابق اجرایی موفق آنان از طریق ارزیابی‌های دقیق سازمان احراز شده باشد.

وی اظهار کرد: ضروری است که بازگشت سرمایه و عواید اقتصادی حاصل از اجرای طرح، به‌طور مستقیم به منطقه جغرافیایی حوزه آبخیز مربوطه بازگردد و صرف توسعه زیرساخت‌های حفاظتی، بهبود معیشت جوامع محلی و احیای عرصه‌های همان حوزه شود. این امر ضمن تقویت اقتصاد محلی، حس مالکیت و مسئولیت‌پذیری ساکنان را در قبال حفاظت از جنگل به‌طور محسوسی افزایش خواهد داد.

جورغلامی تأکید کرد: تهیه و اجرای طرح جنگلداری نوین ضرورتی علمی، قانونی و اجتناب‌ناپذیر برای خروج جنگل‌های ارزشمند هیرکانی از وضعیت رهاشدگی کنونی است، با این حال موفقیت پایدار این مسیر در گرو دغدغه‌های بحق متخصصان، دانشگاهیان، سازمان‌های مردم‌نهاد و جوامع محلی است.

وی این طرح را فرصتی برای هموار شدن مسیر با دریافت بازخوردهای اصلاحی و جلب مشارکت واقعی دانست و افزود: استفاده از ظرفیت نظارتی و کارشناسی مراجع بی‌طرف و معتبر، از جمله دانشگاه‌ها و تشکل‌های مدنی می‌تواند ضمن تضمین شفافیت و پایبندی به اصول علمی، اعتماد عمومی را به این طرح ملی بازگرداند.

استاد دانشگاه تهران تأکید کرد:

طرح تنفس جنگل در بن بست رهاشدگی

حدود یک دهه از اجرای طرح «تنفس جنگل» با هدف حفظ میراث طبیعی هیرکانی می‌گذرد؛ تصمیمی که اگرچه در بدو امر گامی مثبت برای کاهش فشار بر اکوسیستم‌های کهن ایران بود، اما به گفته کارشناسان به دلیل فقدان جایگزین علمی، اکنون جنگل‌های شمال را در وضعیتی بحرانی قرار داده است. در همین زمینه، مقاد جورغلامی استاد گروه جنگلداری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران درباره طرح جنگلداری نوین و توقف بهره‌برداری چوب از جنگل‌های هیرکانی معتقد است که توقف بهره‌برداری چوبی از جنگل‌های هیرکانی که از سال ۱۳۹۶ با عنوان «طرح تنفس جنگل» اجرا شد، یک تصمیم ملی با هدف حفظ میراث طبیعی و جلوگیری از تخریب این بوم‌سازگان‌های کهن بود. در ادامه مشروح این گفت‌وگو را می‌خوانید.

مقدا جورغلامی، استاد گروه جنگلداری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران اظهار کرد: طرح تنفس جنگل اگرچه تصمیمی مثبت برای کاهش فشار بر جنگل و فرصتی برای احیای جنگل و تجدید قوای جنگل بود، اما بدون ارائه گزینه علمی و برنامه مدیریتی جایگزین، خلأ بزرگی در نظام حفاظتی و مدیریتی جنگل ایجاد کرد. این خلأ دقیقاً همان نقطه آسیب‌پذیری است که امروز شاهد پیامدهای آن در قالب آتش‌سوزی‌ها، تخریب و گردشگری بی‌ضابطه هستیم. با این حال، اجرای ناقص این طرح و عدم تدوین به موقع طرح مدیریت پایدار جنگل به‌عنوان طرح جایگزین سبب شد جنگل‌های شمال نه در وضعیت حفاظت مؤثر، که در وضعیت رهاشدگی قرار بگیرند. جنگل‌های شمال ایران به‌عنوان یکی از کهن‌ترین بوم‌سازگان‌های جنگلی جهان و میراث طبیعی ثبت شده در یونسکو، جزو انفال و ثروت‌های عمومی و ملی متعلق به همه آحاد ملت است.

خروج از بحران با مدیریت جامع

استاد گروه جنگلداری دانشکده منابع طبیعی افزود: منافع جمعی و بلندمدت در سیاست‌گذاری و مدیریت این عرصه‌ها باید بر منافع فردی و کوتاه‌مدت ترجیح داده شده و مدیریت منابع مشاع ضرورتاً باید توسط دولت و در قالب طرح‌های مدون مدیریتی انجام شود. ماده ۳۶ قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت (۱۴۰۷-۱۴۰۳) نیز در همین راستا، سازمان منابع طبیعی را مکلف کرده در چارچوب «طرح مدیریت پایدار جنگل و جنگلداری نوین» نسبت به حفظ، احیا و توسعه این سرمایه ملی اقدام کنند. در حال حاضر این جنگل‌ها با انبوهی از چالش‌های پیچیده از جمله قاچاق چوب، تغییر کاربری اراضی جنگلی برای ویلاسازی، کشاورزی و توسعه شهری روبه‌رو هستند.

جورغلامی تکه‌تکه شدن زیستگاه‌های جنگلی در اثر توسعه ناپایدار زیرساخت‌ها شامل جاده‌سازی‌های غیرمجاز و معدن‌کاو، رها شدن جاده‌های جنگلی و تاسیسات حفاظتی به‌دلیل توقف طرح‌های جنگلداری سنتی و فقدان نگهداری مستمر، چندین برابر شدن آتش‌سوزی‌ها در اثر انباشت مواد سوختنی و چوب‌آلات افتاده، شیوع آفات و بیماری‌های همه‌گیر و خشکسیدی درختان در پی خشکسالی‌های ناشی از تغییر اقلیم، توقف زارآوری طبیعی عرصه‌های جنگلی در اثر حضور بی‌ضابطه دام و فشارهای معیشتی جوامع محلی و ورود کنترل‌نشده گردشگران همراه با تخلیه زباله در دل جنگل برشمرد.

وی تصریح کرد: آنچه در نزدیک به یک دهه پس از توقف بهره‌برداری‌های چوبی (موسوم به طرح تنفس) تاکنون شاهد آن هستیم، نه «حفاظت» مؤثر بلکه فاصله گرفتن جنگل از «مدیریت» و گرفتار شدن آن در وضعیتی شبیه به «رهاشدگی» است. این خلأ مدیریتی، علاوه بر تشدید چالش‌های مذکور تهدیدهای جدیدی مانند از بین رفتن حسن تعلق و مسئولیت‌پذیری مجریان بومی و افزایش تصرفات خزنه را به‌دنبال داشته است.

رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران با بیان اینکه طرح جایگزین همان طرح جنگلداری نوین است که در ماده ۳۶ قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت بر آن تأکید شده، افزود: این طرح بر مبنای برداشت چوب از درختان زنده و سالم بنا شده، بلکه اولویت خود را حفاظت، احیا و توسعه پایدار جنگل با استفاده از ظرفیت‌های حفاظتی، پرورشی و احیایی قرار داده است. به عبارت دقیق‌تر، جنگلداری نوین تلاشی علمی و قانونی برای خروج جنگل از شرایط رهاشدگی و بازگشت به «مدیریت» مسئولانه است.

طرح جنگلداری نوین

استاد گروه جنگلداری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، درباره تعیین تکلیف درختان شکسته و افتاده در جنگل‌های هیرکانی گفت: برداشت درختان شکسته و افتاده در چارچوب طرح جنگلداری نوین یک استثناهای محدود و مشروط است که در تبصره یک ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم پیش‌بینی شده و هرگز به معنای بازگشت بهره‌برداری چوبی تجاری از جنگل نیست.

وی افزود: صرفاً برداشت درختان ریشه‌کن، شکسته و افتاده جمع‌ماند ناشی از بلایای طبیعی، درختان خطرناک در حاشیه جاده‌ها و پارک‌های جنگلی، طبق قانون برداشت، فقط توسط شخص سازمان منابع طبیعی و با تأیید ریاست آن سازمان انجام می‌شود. جورغلامی، هدف از این اقدام را مدیریت بحران و جلوگیری از آتش‌سوزی‌های گسترده ناشی از انباشت مواد سوختنی، بازگشایی و مرمت مسیرهای ارتباطی و آبراهه‌ها، تأمین بخشی از هزینه‌های عملیات حفاظتی، احیایی و پرورشی به‌صورت شفاف و گردش مالی درون‌منطقه‌ای دانست.

وی تصریح کرد: نیاز اکولوژیک جنگل به درختان افتاده برای حفظ تنوع زیستی و چرخه غذایی کاملاً رعایت شده و براساس اعلام معاونت امور جنگل، بخش عمده از این درختان به‌طور حتم در بستر جنگل باقی خواهند ماند. همچنین درختان منفرد و پراکنده که نقشی حیاتی در اکوسیستم دارند، به‌هیچ‌وجه برداشت نمی‌شوند.

رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران ادامه داد: در فاز نخست اجرای طرح در ۲۸ حوزه آبخیز نیز در ۱۰ حوزه اساساً هیچ برنامه‌ای برای برداشت درختان شکسته و افتاده وجود ندارد و تمرکز اصلی بر برداشت جنگل‌کاری‌های سنوایی (سنوبرکاری‌ها و سنوبری‌های غیربومی) به قصد جایگزینی با گونه‌های بومی است. عضو مدعو گروه علوم کشاورزی و منابع طبیعی فرهنگستان علوم، درباره تکلیف سازمان منابع طبیعی در برنامه هفتم پیشرفت گفت: طبق ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم، ضرورتی انکارناپذیر برای مدیریت جنگل‌های شمال از وضعیت رهاشدگی کنونی است.

وی بر این باور است که مدیریت منابع مشاع و انفال ملی مانند جنگل‌های هیرکانی، ضرورتاً باید توسط دولت و در قالب «طرح‌های مدون مدیریتی» صورت پذیرد و جنگل بدون مداخلات علمی و فنی پرورشی و حفاظتی، خودبه‌خود احیا نمی‌شود. این استاد دانشگاه ادامه داد: طرح جنگلداری نوین دقیقاً همان مداخلات ضروری شامل ریزش‌برداری، پاکسازی آبراهه‌ها، تثبیت لغزش‌ها، نگهداری از جنگل‌کاری‌ها و جلوگیری از آتش‌سوزی را در بر می‌گیرد که امروز بیش از هر زمان دیگری موردنیاز است. از این رو، اجرای این تکلیف قانونی را گامی روبه‌جلو ارزیابی می‌کنیم، مشروط بر آنکه با رعایت کامل جوانب علمی، شفافیت مالی و مشارکت واقعی جوامع محلی و دانشگاه‌ها در نظارت همراه باشد.

جورغلامی افزود: اجرای طرح جنگلداری نوین با اولویت اقدامات حفاظتی، پرورشی و احیایی دقیقاً همان کاری است که امروز برای مدیریت بهینه جنگل‌های شمال باید انجام شود. در همین راستا به‌موجب تبصره‌های ماده ۳۶ قانون برنامه هفتم‌ریال برداشت محدود و ضروری درختان ریشه‌کن، شکسته، افتاده جمع‌ماند و آفت‌زده (موضوع تبصره یک) و بهره‌برداری از جنگل‌کاری‌های سنوایی شامل سنوبرکاری‌هایی که از ابتدا با هدف زراعت چوب و تأمین نیاز صنایع چوب و کاغذ کاشته شده‌اند و همچنین جنگل‌کاری‌های سنوبری‌برگ که با هدف تأمین نیاز چوبی ایجاد شده‌اند (موضوع تبصره ۲)، صرفاً با هدف مدیریت بحران جلوگیری از آتش‌سوزی‌های گسترده ناشی از انباشت مواد سوختنی و تأمین بخشی از هزینه‌های حفاظتی صورت می‌گیرد و به‌هیچ‌وجه به‌معنای بازگشت بهره‌برداری چوبی تجاری از جنگل‌های طبیعی نیست.

رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران پیش‌بینی کرد: در این طرح عواید حاصل از این عملیات به‌عنوان درآمد حاصل از یک ثروت انفال، منحصراً و به‌طور شفاف به مصارفی اختصاص باید که در نهایت به نفع همان انفال و عامه مردم از جمله تعمیر و نگهداری زیرساخت‌های حیاتی مانند جاده‌های جنگلی، ساختمان‌های نظارتی طرح و ایستگاه‌های قریبانی، مرمت حصارها و حفاظت‌های جنگل‌کاری‌های سنوایی و نگهداری از عرصه‌های احیاء شده، خرید و نصب دوربین‌های نظارتی، پهپادهای پایش و ادوات مدرن اطفا حریق، اجرای عملیات نهال‌کاری و بذرکاری در لکه‌های خالی و مخروطه داخل و خارج حوزه‌های آبخیز جنگلی می‌شود.

وی بر این باور است که این چرخه مالی شفاف، ضمن تضمین پایداری طرح، اعتماد عمومی و همراهی جوامع محلی را نیز در پی خواهد داشت.

مزایا و معایب طرح‌های جنگلداری نوین

استاد گروه جنگلداری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، خروج از وضعیت رهاشدگی فعلی یعنی بازگشت مدیریت علمی و فنی به جنگل و پایان دادن به خلأ ناشی از توقف صرف بهره‌برداری، کاهش ریسک بحران‌ها (با جمع‌آوری درختان افتاده تجمعی خطرناک و پاکسازی مسیر آبراهه‌ها، احتمال آتش‌سوزی‌های مهمی و کاهش سیلاب‌های مخرب، تأمین مالی پایدار برای حفاظت با ایجاد یک چرخه شفاف مالی که درآمد حاصل از برداشت‌های قانونی از جمله زراعت چوب، که به‌طور مستقیم صرف نگهداری جاده‌ها، تجهیز یگان حفاظت و احیای عرصه‌های مخروطه شود، تقویت پوشش بومی با جایگزینی درختان غیربومی سنوبری‌برگ با گونه‌های بومی هیرکانی و اجرای عملیات نهال‌کاری در لکه‌های خالی، ایجاد اشتغال و مشارکت محلی و نظارت چندلایه را از مزایای این طرح برشمرد.

جورغلامی، تنها راهکار را طبق اعلام رسمی سازمان منابع طبیعی کشور و تأکیدات متخصصان باقی ماندن بخش قابل‌توجهی از این درختان برای حفظ تعادل اکوسیستم در جنگل و برداشت

سخن پایانی

جنگل‌های هیرکانی امروز در نقطه‌ای حساس ایستاده‌اند؛ جایی میان حفاظت اسمی و رهاشدگی عملی. تجربه نزدیک به یک دهه توقف بهره‌برداری نشان داد که حذف مداخله، بدون جایگزینی یک نظام مدیریتی علمی و مستمر، نه‌تنها به احیای جنگل منجر نمی‌شود بلکه زمینه‌ساز تشدید بحران‌هایی چون آتش‌سوزی، تخریب، قاچاق چوب و فشارهای انسانی خواهد شد.